

Dosarul nr. 2ra-496/23
2-15106044-01-2ra-04042023

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Rezina (jud: V. Cuculescu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: L. Pruteanu, D. Băbălău, I. Dutca)

ÎNCHEIERE

14 iunie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Tamara Chișca-Doneva

Aliona Miron

Ion Malanciuc

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii”, în proces de lichidare,

în cauza civilă, la chemare în judecată depusă de Gotișan Diana împotriva Societății pe Acțiuni „Banca de Economii”, în proces de lichidare și Mariei Cojocari cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat,

împotriva deciziei din 1 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Gotișan Diana, casată hotărârea din 21 iunie 2021 a Judecătoria Orhei, sediul Rezina, și emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

constată:

La 28 martie 2015, Gotișan Diana, s-a adresat în instanța de judecată cu cererea de chemare în judecată împotriva SA „Banca de Economii”, în proces de lichidare și Cojocari Maria cu privire la încasarea sumei în baza libretului cu nr. contului 137/1 cu seria AA198941, încasarea dobânzii de întârziere și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că reclamanta, Gotișan Diana, deține un depozit bancar de tip „perspectiva” (nr. 137/1, libretul de economii sera AA 198941), în filiala nr. 37 al Băncii de Economii, cu sediul în or. Rezina, str. 27 August, nr. 46, director, Ludmila Cataraga.

La 19 august 2015, a fost depistată sustragerea ilegală de pe contul reclamantei nr. 137/1, libretul de economii sera AA 198941, a sumei de 263 000 lei. Sustragerea a fost confirmată prin faptul că angajata filialei nr. 37 al Băncii de Economii, pârâta Cojocari Maria, a eliberat o recipisă, autentificată de Primăria comunei Pripiceni-Răzeși, prin care aceasta și-a asumat obligațiunea restituirii sumei bănești în valoare de 263 000 lei, reclamantei Gotișan Diana de pe libretul cu nr. contului 137/1, libret cu seria AA 198941, în termen de până la 21 august 2015. La 20 august 2015, de către directorul filialei nr. 37, Ludmila Cataraga, a fost eliberat certificatul nr. 120,

prin care se indică că libretul cu seria AA 198941, a fost ridicat de către aceasta, în legătură cu cercetarea cazului sustragerii ilegale de bani din contul reclamantei.

La 4 septembrie 2015, reclamanta Gotișan Diana, a expediat cereri prealabile pârâților Cojocari Maria și SA „Banca de Economii”, prin care a solicitat achitarea integrală a sumei de 263 000 lei, acordându-le acestora termen de 10 zile pentru achitarea benevolă, cereri care au rămas fără răspuns până la data înaintării acțiunii în instanța de judecată.

Având în vedere că reclamantei, Gotișan Diana, i-a fost cauzat prejudiciu material în mărime de 263 000 lei, prin sustragere ilegală, de pe contul bancar oficial deținut, rezultă că SA „Banca de Economii”, a admis săvârșirea unei sustrageri din depozitul clientului, astfel fiind grav încălcate relațiile „bancă-client”, deoarece clientul are încredere în instituția financiară în care depozitează banii și are încredere că sumele depozitate sunt în siguranță și nu vor fi sustrate ilegal prin acțiunile dubioase ale instituției financiare sau a angajaților acesteia. Reclamanta în contul bancar deținea sursele financiare ale întregii familii, astfel fiind agravată situația materială a acesteia, iar reclamanta, pentru a duce un mod de viață decent, este obligată să ia bani cu împrumut.

Din circumstanța perioadei grele de trai și existenței sub limita sărăciei, la care a fost adusă reclamanta din culpa gravă a pârâților, i s-a cauzat un prejudiciu moral în mărime de 100 000 de lei, culpa pârâților fiind caracterizată chiar și prin nerestituirea la prima solicitare a sumei datorate.

Pe parcursul examinării cauzei Gotișan Diana a depus în instanța de judecată mai multe cereri de concretizare, prin care a solicitat, încasarea în mod solidar de la Cojocari Maria și SA „Banca de Economii” în proces de lichidare, în beneficiul Diane Gotișan a prejudiciului material cauzat în sumă de 300 000 lei și a dobânzii legale de întârziere în sumă de 124 432 de lei, a prejudiciului moral în sumă de 100 000 de lei și a cheltuielilor de judecată.

În argumentarea cererii de concretizare a invocat că prin sentința Judecătorei Rezina din 30 iunie 2016 s-a constatat incontestabil faptul, că Cojocari Maria a fraudat contul de depozit al reclamantei cauzându-i un prejudiciu.

Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că Cojocari Maria, în perioada anilor 2012-2015, activând în calitate de controlor-casier al agenției nr. 127 din satul Pripiceni-Răzești, filiala nr. 37 Rezina a SA „Banca de Economii” și executând activitate de încasare, eliberare și păstrare a banilor, intenționat, urmărind un scop cupidant, folosindu-se de situația de serviciu, prin deschiderea, închiderea și deservirea intenționat frauduloasă a conturilor de depozit și obținerea libretelor de economii, utilizate ulterior pentru a înșela clienții băncii, la fel atribuind depozitelor numele a conturilor inexistente sau a altor deponenți, astfel fraudând 13 conturi de depozit deschise fictiv în numele a 10 potențiali deponenți, după cum urmează: xxxxx – 30 000 lei; xxxxx – 40 000 lei; xxxxx – 140 000 lei; xxxxx- 145 000 lei; xxxxx – 300 000 lei; xxxxx - 8500 lei; xxxxx 8500 lei; xxxxx – 30 000 lei: xxxxx – 38 000 lei; xxxxx - 8000 lei și, calculând dobânzi nejustificate la sumele depuse, a însușit ilegal mijloace bănești în sumă totală de 890 184 lei, acțiuni săvârșite în proporții deosebit de mari.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2017, a fost casată parțial sentința, în latura stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Cojocari Maria, recunoscută vinovată în baza art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal i-a fost stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de 2 ani și 3 luni, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere materială pe un termen de 4 ani, iar în baza art. 191 alin. (5) Cod penal i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani și 3 luni.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate Mariei Cojocari i-a fost stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de 8 ani și 6 luni, cu executare în penitenciar de tip închis pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere materială pe un termen de 4 ani.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 4 octombrie 2017, s-a decis inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, împotriva deciziei instanței de apel, ca fiind vădit neîntemeiat.

Ținând cont de cele relatate a considerat necesar de a concretiza suma prejudiciului material cauzat și a dobânzii legale de întârziere corespunzător perioadei de timp.

Prin urmare, a menționat că având în vedere că prin sentința Judecătorei Rezina din 30 iunie 2016, suma prejudiciului a fost stabilită ca fiind – 300 000 lei, consideră necesar de a concretiza cerințele din acțiune solicitând încasarea sumei de 300 000 lei. La fel a menționat că dobânda legală de întârziere este calculată din suma de 300 000 lei pe perioada din momentul pronunțării deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2017 și până în la – 1 iunie 2021 și constituie – 124 432 de lei.

Prin hotărârea din 21 iunie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Rezina, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Gotișan Diana împotriva SA „Băncii de Economii”, în proces de lichidare și Mariei Cojocari cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat.

A fost încasat de la Cojocari Maria în beneficiul Dianei Gotișan, prejudiciul material în sumă de 300 000 de lei, prejudiciul moral în sumă de 20 000 de lei și dobânda de întârziere în sumă de 124 432,60 de lei, iar în total suma de 444 432,60 de lei.

A fost încasat de la Cojocari Maria în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 13 332,97 de lei.

Prin decizia din 16 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Gotișan Diana și menținută hotărârea din 21 iunie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Rezina.

Prin decizia din 13 iulie 2022 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de Gotișan Diana, reprezentată de avocatul Căuș Miroslav. A fost casată decizia din 16 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și remisă cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 1 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Gotișan Diana. A fost casată hotărârea din 21 iunie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Rezina și emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii.

A fost încasat de la SA „Băncii de Economii”, în proces de insolvabilitate în beneficiul Dianei Gotișan prejudiciul material în sumă de 300 000 lei și dobânda de întârziere în sumă de 124 432 lei, iar în total 424 432 lei.

A fost încasat de la Maria Cojocari în beneficiul Dianei Gotișan prejudiciul moral în sumă de 20 000 lei.

În rest, acțiunea a fost respinsă.

A fost încasată de la SA „Băncii de Economii”, în proces de insolvabilitate taxa de stat în beneficiul statului în sumă de 12 732,96 lei.

A fost încasată de la Maria Cojocari în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 100 lei.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că subiectul răspunderii materiale este SA „Banca de Economii”, or, examinând actele cauzei, se constată cu certitudine existența raportului obligațional între persoana fizică Gotișan Diana cu instituția bancară și nu cu angajata Cojocari Maria, care a comis fapta, confirmată prin sentința Judecătoriei Rezina din 30 iunie 2016.

Astfel, prin prisma prevederilor art. 512, 572, 1222, 1227 Cod Civil, instanța de apel a considerat necesar de a încasa de la SA „Banca de Economii” prejudiciul material cauzat, în sumă de 300 000 lei, fiind stabilit cu certitudine că Gotișan Diana a deschis un cont de depozit bancar și a introdus, la diferite etape, mijloace financiare în sumă totală de 300 000 lei, fiindu-i eliberat în acest sens un libret de economii ce conținea datele de rigoare.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de apel a reținut că nu pot servi drept temei de absolvire de răspundere contractuală a SA „Banca de Economii”, ultima fiind ținută să restituie mijloacele financiare depuse de către Gotișan Diana pe contul de depozit, or, depunerile a mijloacelor financiare au fost efectuate la sediul băncii, reclamantei fiindu-i eliberat libret corespunzător cu număr, serie, blazon și ștampilă a băncii și persoanei responsabile, fiind creată astfel o aparență reală și rezonabilă a existenței unor relații contractuale de depozit bancar.

La fel, instanța de apel a reținut că a fost stabilit cu certitudine că Dianei Gotișan i-a fost cauzat un prejudiciu în sumă de 300 000 lei, fiind constată tardivitatea în executarea obligației de restituire a acestuia, apreciind ca fiind legală și întemeiată cerința Dianei Gotișan privind încasarea dobânzii de întârziere, calculate pentru perioada 18 iulie 2017 – 1 iunie 2021, potrivit calcului anexat, în sumă de 124 432,60 lei.

Totodată, instanța de apel a menționat că Gotișan Diana a formulat cerințe față de SA „Banca de Economii” și Cojocaru Maria, însă prevederile art. 530, 531 Cod Civil privind răspunderea solidară la caz nu sânt aplicabile, iar prejudiciul material în sumă de 300 000 lei și dobânda legală în sumă de 124 432 lei, urmează a fi încasate din contul SA „Banca de Economii”.

Cu referire la pretenția privind încasarea prejudiciului moral, instanța de apel a considerat-o întemeiată parțial, pe motiv că sumele de bani care se acordă cu titlu de daune morale trebuie să aibă efect compensatoriu, să poată fi calificate numai ca despăgubiri și să nu constituie venituri nejustificate, considerând că, suma pretinsă cu titlu de prejudiciu moral este exagerată, cuantumul acesteia fiind inechitabil în raport cu suferințele fizice și psihice suportate de către reclamantă în legătură cu

acțiunile culpabile ale pârâtei Cojocari Maria, stabilite irevocabil prin Decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 17 iulie 2017, care a generat dreptul reclamantei de a pretinde repararea prejudiciului moral.

Astfel, instanța de apel a conchis de a încasa din contul Mariei Cojocari în beneficiul Dianei Gotișan suma de 20 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, pe care o apreciază ca fiind echitabilă, rezonabilă și justificată, în rest pretenția urmând a fi respinsă ca neîntemeiată.

Având în vedere prevederile art. 98 alin. (1) Cod de procedură civilă, reieșind din faptul că Gotișan Diana a fost scutită de la plata taxei de stat, instanța de apel a dispus încasarea din contul SA „Banca de Economii”, în proces de insolvență a taxei de stat în beneficiul statului în sumă de 12 732,96 lei și din contul Mariei Cojocari în beneficiul statului, a taxei de stat în sumă de 100 lei.

La 27 februarie 2023, SA „Banca de Economii”, în proces de lichidare a depus recurs împotriva deciziei din 1 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a susținut că este evidentă culpa proprie a Mariei Cojocari pentru prejudiciul cauzat, astfel prin sentința Judecătorei Rezina din 30 iunie 2016 s-a dovedit că anume dânsa a săvârși fapta ilicită și prejudiciabilă acționând prin depășirea atribuțiilor de serviciu, abuzând de funcția încredințată.

Astfel, este de părere că reieșind din faptul că a fost demonstrată indubitabil vinovăția inculpatei Cojocari Maria, ultima se face responsabilă de cauzarea prejudiciului material, prin urmare este absolut neîntemeiată soluția instanței de apel de a încasa de la SA „Banca de Economii”, în proces de lichidare a prejudiciului moral și dobânzii de întârziere.

La 5 aprilie 2023, în adresa Dianei Gotișan și Mariei Cojocari a fost expediată copia recursului cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție, referințe nu au parvenit.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat recurentului, prin intermediul poștei electronice, copia deciziei contestate la 23 ianuarie 2023 (f. d. 152), fapt confirmat prin extrasul poștei electronice a instanței de apel.

Astfel, recursul declarat la 27 februarie 2023 este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii”, în proces de lichidare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate

la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii”, în proces de lichidare nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumente privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii”, în proces de lichidare urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii”, în proces de lichidare.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Aliona Miron

Ion Malanciuc